

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/aktualnosci/143923,Wyklad-online-Wywozki-obywateli-polskich-na-Sybir-Poznan-18-maja-2021.html>
26.04.2024, 22:20

Wykład online „Wywózki obywateli polskich na Sybir” - Poznań, 18 maja 2021

17 września 1939 r. Armia Czerwona, realizując tajny protokół paktu Ribbentrop-Mołotow, dokonała zbrojnej agresji na Polskę. Na terenach wschodnich II Rzeczypospolitej rozpoczął się tym samym trwający niemal dwa lata terror potocznie określany jako okupacja „za pierwszego Sowietą”. Jedną z form represji stosowanych przez władze sowieckie były masowe deportacje obywateli państwa polskiego w głąb ZSRS.

Pierwsza i największa taka akcja miała miejsce 10 lutego 1940 r. Dotknęła ona przede wszystkim rodziny osadników wojskowych oraz pracowników służby leśnej, według różnych szacunków od 138 do 141 tys. ludzi, z czego Polacy stanowili około 80%. Przed nimi była daleka droga w bydlęcych wagonach na „niehumanitarną ziemię”. Większość deportowanych, którym udało się przetrwać niebezpieczną trasę, zmuszona była do katorżniczej pracy w ciężkich warunkach klimatycznych przy głodowych racjach żywnościowych i praktycznie bez opieki medycznej.

Jeszcze w roku 1940 miały miejsce podobne wysiedlenia obywateli II Rzeczypospolitej. Ostatnia masowa deportacja, rozpoczęta w maju 1941 r., zbiegła się natomiast z niemiecką agresją na ZSRS i prawdopodobnie tylko to uniemożliwiło Sowietom deportowanie większej liczby ludności z terenów wschodnich.

W krótkim wykładzie Krzysztof Mazur, pracownik Punktu Zamiejscowego IPN w Zielonej Górze przedstawi najważniejsze zagadanie dotyczące czterech akcji deportacyjnych z lat 1940-1941.

